

Deze brochure geeft de gemiddelde resultaten weer van het cultuur- en gebruikswaarde-onderzoek (CGO) van suikerbieten van 2022-2025. Deze zijn gebruikt voor het vaststellen van de Aanbevelende Rassenlijst 2026 door de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR). Het onderzoek is gecoördineerd door het IRS en gefinancierd door kweekbedrijven, Cosun Beet Company en telers. De gegevens over de rassen in de Aanbevelende Rassenlijst (pagina's 3, 4 en 5) zijn verkregen uit onderzoek dat gedurende minimaal drie jaar is verricht op meerdere proefvelden, verdeeld over de teeltgebieden in het land. Dit is een solide basis voor een verantwoorde rassenkeuze.

In deze brochure worden ook de resultaten gegeven van de rassen die (nog) niet op de rassenlijst staan en waarvoor slechts twee jaar CGO-onderzoek plaatsvond. De eigenschappen van de rassen staan in de tabellen 1 tot en met 3. De cijfers uit de verschillende tabellen zijn niet onderling vergelijkbaar, omdat ze verkregen zijn op verschillende proefvelden. Overname van de gegevens is toegestaan, mits bronvermelding plaatsvindt.

Rassenkeuze: 1. Benodigde resistentie

- Voor percelen waar een risico op rhizoctonia-aantasting bestaat: kies een rhizoctoniaresistent ras (tabel 1). Kies alleen bij een lage kans op rhizoctonia een ras met matige resistentie. Wanneer er tevens bietencysteaaltjes voorkomen, kies dan een rhizoctoniaresistent ras met tevens bietencysteaaltjesresistentie.
- Op percelen waar bietencysteaaltjes voorkomen: kies een bietencysteaaltjesresistent ras (tabel 2). Deze rassen zijn al rendabel bij een aantoonbare besmetting met witte of gele bietencysteaaltjes. In de kolom financiële opbrengst is van elk bietencysteaaltjesresistent ras te zien wat het verschil is met een vatbaar rhizomanieras. Er is geen rekening gehouden met de hogere zaadkosten voor deze rassen. De cijfers in tabel 2 kunnen niet vergeleken worden met die in tabel 3.
- Heeft u geen rhizoctonia en geen bietencysteaaltjes, kies dan een rhizomanieresistent ras (tabel 3). Om zeker te zijn dat u geen bietencysteaaltjes heeft, is het wel verstandig om eerst een grondmonster te laten analyseren.
- Op diverse percelen door heel Nederland komt een resistentiedoorbrekende variant van het rhizomanievirus voor. Deze percelen zijn herkenbaar aan een zeer groot aantal planten met rhizomaniesymptomen (zogenaamde blinkers; zie www.irs.nl/blinker). Indien blinkers in plekken of stroken voorkwamen, of als meer dan 2-5% van de bieten verspreid over het perceel uit blinkers bestond, dan is het advies om te kiezen voor een ras met zogenaamde aanvullende rhizomanieresistentie. Deze zijn beschikbaar in alle categorieën (resistentieniveau aangegeven in de tabellen). Kies bij percelen met een hoge kans op doorbraak van de standaard rhizomanieresistentie voor een ras met zeer goede of goede aanvullende rhizomanieresistentie.
- Wanneer in deze brochure wordt gesproken over resistentie, wordt partiële resistentie bedoeld. Dat wil bijvoorbeeld zeggen dat bij ernstige rhizoctoniabesmetting bij de rhizoctoniaresistente rassen rotte bieten kunnen voorkomen en dat bij gebruik van bietencysteaaltjesresistente rassen er nog wel vermeerdering van bietencysteaaltjes kan optreden.
- Voor percelen waar onkruidbieten of bepaalde probleemonkruiden verwacht worden is de inzet van een Conviso Smart ras te overwegen. Conviso Smart rassen hebben een resistentie tegen het herbicide Conviso One. In elk resistentiesegment is een dergelijk ras opgenomen (zie tabel 1, 2 en 3). De Conviso Smart rassen zijn onderzocht op proefvelden waarbij de onkruidbestrijding met de gangbare middelen is uitgevoerd. Informeer u vooraf over de extra eisen aan de teelt, hygiënemaatregelen en resistentiemanagement bij keuze voor een Conviso Smart ras, zie ook www.irs.nl/conviso.

Rassenkeuze: 2. Financiële opbrengst en raseigenschappen

Kijk binnen het juiste resistentiesegment vervolgens zowel naar financiële opbrengst als naar overige raseigenschappen, zoals bladgezondheid cercospora, suikergehalte, kophoogte en vroegheid grondbedekking. Deze eigenschappen kunnen voor specifieke situaties ook bepalend zijn voor de uiteindelijk gerealiseerde opbrengst. De berekening van de financiële opbrengst van de rassen is gebaseerd op de uitbetalingsregeling van Cosun en op het vol leveren van de toewijzing.

In de navolgende tabellen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd voor de berekening van de financiële opbrengst:

- biet: € 50,00 per ton netto biet bij 17% suiker. Onder netto biet wordt verstaan de gewassen biet inclusief de kop, maar zonder groen;
- gehalte: de suikergehalteverrekening is vergelijkbaar met die van Cosun. Bij 17% suiker vindt geen verrekening plaats. Bij lagere suikergehalten wordt een korting toegepast (bijvoorbeeld bij 16% suiker € 4,50 per ton netto biet), terwijl bij hogere gehalten een toeslag wordt gegeven (bijvoorbeeld bij 18% suiker € 4,50 per ton netto biet);
- WIN: de WIN-verrekening is vergelijkbaar met die van Cosun. Bij WIN 91 vindt geen verrekening plaats. Bij een lagere WIN wordt een korting toegepast (bijvoorbeeld bij WIN 90 € 0,59 per ton netto biet), terwijl bij een hogere WIN een toeslag wordt gegeven (bijvoorbeeld bij WIN 92 € 0,59 per ton netto biet);
- tarra: € 16,50 per ton tarra.

Voor de berekening van de WIN en de financiële opbrengst zijn gegevens ontleend aan de bietleveranties aan Cosun. Dit zijn:

wortelopbrengst (t/ha)	85,0	suikergehalte (%)	17,0	meegeleverde grond (%)	10,0
aminoN (mmol/kg biet)	10,0	K+Na (mmol/kg biet)	40,0		

Zaadsoorten en geboden bescherming

Alle zaadsoorten zijn behandeld met Tachigaren. Dit middel bevat het fungicide hymexazool als actieve stof en is uiterst effectief tegen aphanomyces en pythium. Aphanomyces kan op alle grondsoorten voorkomen en zorgen voor plantwegval in de eerste weken na opkomst. Vandaar dat standaard al het suikerbietenpillenzaad met Tachigaren behandeld is. Meer informatie is ook te vinden op www.irs.nl/fungicidenpillenzaad.

Voor beheersing van insectenschade is voor 2026 een nieuwe zaadbehandeling beschikbaar, namelijk Buteo Start. Buteo Start (actieve stof flupyradifurone) heeft een werking tegen bodeminsecten, zoals bietenkevers, ondergrondse springstaarten, wortelduizendpoten en (in mindere mate) ritnaalden. Daarnaast ook tegen bladinsecten zoals bladluizen, bovengrondse springstaarten, tripsen en aardvlooien. Het werkt tot ongeveer het vierbladstadium, daarna zijn de bieten niet meer beschermd tegen bladluizen. Enkele rassen zijn voor teeltjaar 2026 leverbaar met Buteo Start. Bij de andere rassen kan net als in voorgaande jaren het middel Force (actieve stof tefluthrin) worden besteld. Force heeft een contactwerking en werkt daarom alleen tegen bodeminsecten, zoals bietenkevers, ondergrondse springstaarten, wortelduizendpoten en (in mindere mate) ritnaalden. Indien er dieper dan 2-2,5 cm gezaaid wordt kan het vooral bij koudere omstandigheden lang duren voordat de kiemplantjes boven komen en kan de werking van Force alsnog onvoldoende zijn. Het middel Force werkt niet tegen bladinsecten. Telers wordt daarom geadviseerd om na te gaan of pillenzaad met Force voor hun situatie nodig is. Meer informatie is te vinden op www.irs.nl/bodeminsecten. Bij hoge ritnaaldendruk wordt geadviseerd om Belem (cypermethrin) als granulaat toe te voegen in de zaaivoor.

Schietergevoeligheid

De huidige aanbevolen rassen hebben in het algemeen een goede schietresistentie. Echter, onder ongunstige omstandigheden kunnen alle rassen schieten: uitzaai voor 10 maart, langdurig lage temperatuur en stressomstandigheden tijdens en na opkomst verhogen bij alle rassen het risico op schietervorming. Ook lichtintensiteit (kustgebieden) en devernalisatie is hierop van invloed (zie ook www.irs.nl/schieters).

Risico op aphanomyces

In 2021 kwam op diverse percelen op zand- en dalgrond, met name na overvloedige neerslag en als de pH lager dan 6,0 was, veel aantasting door aphanomyces voor. Rassen worden sinds 2022 onderzocht op hun gevoeligheid voor aphanomyces. De resultaten van dit onderzoek zijn te vinden in het Rassenbulletin suikerbieten 2025 (www.irs.nl/rassenbulletin). Uit het onderzoek in 2024/2025 is gebleken dat de rassen Accelor, Francina KWS, BTS 2655 N en SV2957 (Pomona) gevoelig kunnen zijn voor aphanomyces. Het advies is deze rassen niet te zaaien op zand- en dalgrond.

Bladgezondheid cercospora

De cijfers voor bladgezondheid cercospora in de tabellen geven de mate van gevoeligheid voor cercospora aan. Hoe hoger het cijfer, hoe minder gevoelig het ras is voor aantasting door cercospora. Een hoog cijfer voor bladgezondheid cercospora betekent niet dat het ras ook minder gevoelig is voor andere bladschimmels, zoals stemphylium, roest of meeldauw. Ook bij rassen met een cijfer 9 voor bladgezondheid cercospora geldt dat een fungicidebespuiting nodig is bij de eerste aantasting en dat herhaling van de bespuiting nodig is bij uitbreiding of nieuwe aantasting.

Benodigde hoeveelheid zaad en restzaad

Per hectare is ongeveer 1,05 eenheid zaad nodig (www.irs.nl/zaadhoeveelheid). Bestel niet meer dan u met zekerheid kunt uitzaaien, resterend zaad kan niet retour geleverd worden.

Restzaad kunt u bewaren tot het volgende seizoen, mits gebruik gemaakt van een door het IRS aanbevolen bewaarmethode (www.irs.nl/bietenzaad). Gebruik zaad van het vorige seizoen alleen wanneer dit op de aanbevolen wijze is bewaard. De kiemenergie en de werking van de toegevoegde middelen kan anders na bewaring onvoldoende zijn.

Verantwoording en aansprakelijkheid

Deze brochure is samengesteld door het IRS in opdracht van Cosun Beet Company. IRS en Cosun Beet Company zijn niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij het gebruikmaken van de in deze brochure vermelde gegevens.

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP WWW.IRS.NL

De verhoudingsgetallen op deze pagina zijn niet vergelijkbaar met de verhoudingsgetallen op pagina's 4 en 5.

Tabel 1. Overzicht van eigenschappen bij **rhizoctoniaresistente** suikerbietenrassen (bepaald op proefvelden met een risico op rhizoctoniabesmetting)¹⁾

		waardering				verhoudingsgetallen (gemiddelden 2022-2025) ³⁾							rhizoctonia-resistentie ⁸⁾	aanvullende rhizomanie-resistentie ⁹⁾
rubriek	rasnaam	vroegeheid grond-bedekking	kop-hoogte ⁴⁾	meege-leverde grond ⁵⁾	blad-gezondheid cercospora ⁶⁾	K+Na	aminoN	suiker-gehalte	WIN	wortel-opbrengst	suiker-opbrengst	financiële opbrengst ⁷⁾		
A ²⁾	Rentabla KWS	7	M	M	9	99	91	100	100	101	102	102	goed	
A	BTS 4190 RHC	7	M	M	6	103	120	102	100	97	99	100	goed	
A	Annemartha KWS	7,5	M	M	8	102	113	99	100	102	101	100	zeer goed	voldoende
N	BTS 3690 RHC	6,5	M	M	9	96	86	101	100	103	104	105	matig	
B	Lincoln	8	M	M	8	96	76	98	100	100	98	97	goed	
B	BTS Smart 3905 RHC ¹⁰⁾	6,5	M	M	6,5	103	96	96	100	101	97	94	goed	voldoende
B	Smart Liesa KWS ¹⁰⁾	7	M	M	7,5	96	89	98	100	96	94	92	goed	zeer goed
Rassen met tevens resistentie tegen bietencystealtjes														
A	Fadela KWS	7,5	M	M	7,5	103	90	98	100	105	103	101	goed	voldoende
N	Sallinia KWS	7,5	M	M	9	104	81	99	100	108	107	106	goed	
Twee jaar onderzocht, nog niet op de Aanbevelende Rassenlijst, beperkt verkrijgbaar														
SV2955 (Numbat)		8	M	M	7	112	106	96	99	109	104	101	matig	goed
Gemiddelde vatbare rassen						102	83	100	100	103	103	103		

Hoge cijfers betekenen in het algemeen een gunstige waardering van de betrokken eigenschap, behalve voor K+Na, aminoN.

- 1) De cijfers in deze tabel zijn niet vergelijkbaar met de cijfers in tabel 3 op pagina 5. De genoemde rassen zijn onderzocht op proefvelden waar een risico is op rhizoctoniabesmetting.
De resistentie tegen rhizoctonia is partieel, dat wil zeggen dat bij ernstige rhizoctoniabesmetting ook bij deze rassen wortelrot kan optreden.
- 2) Rubricering in de Rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras.
- 3) De verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de rhizoctoniaresistente A- en N-rassen van rassenlijst 2025.
- 4) Kophoogte: L = laag, M = gemiddeld en H = hoog boven de grond.
- 5) Meegeleverde grond: L = weinig, M = gemiddeld en H = veel.
- 6) Bladgezondheid cercospora: 4 = laag t/m 9 = hoog.
- 7) Voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: wortelopbrengst 85 ton/ha; suikergehalte 17%; aminoN 10 mmol/kg biet; K+Na 40 mmol/kg biet en meegeleverde grond 10%.
- 8) Rhizoctonia klasseindeling: ≤ 2,7 = zeer goed; 2,8 - 3,0 = goed; ≥ 3,1 = matig.
- 9) Aanvullende resistentie tegen de AYPR- of een andere nieuwe variant van het rhizomanievirus.
- 10) Tevens Conviso One resistentie.

Bron: persbericht CSAR, Aanbevelende Rassenlijst 2026, 27 november 2025.
Het onderzoek is uitgevoerd door het IRS te Dinteloord.

De verhoudingsgetallen op deze pagina zijn niet vergelijkbaar met de verhoudingsgetallen op pagina's 3 en 5.

Tabel 2. Overzicht van eigenschappen van suikerbietenrassen met **resistentie tegen bietencysteaaltjes** (bepaald op proefvelden met bietencysteaaltjes)

rubriek	rasnaam	waardering				verhoudingsgetallen (2022-2025) ²⁾							aanvullende rhizomanie- resistentie ⁷⁾
		vroegeheid grond- bedekking	kop- hoogte ³⁾	meege- leverde grond ⁴⁾	blad- gezondheid cercospora ⁵⁾	K+Na	aminoN	suiker- gehalte	WIN	wortel- opbrengst	suiker- opbrengst	financiële opbrengst ⁶⁾	
A ¹⁾	Leontina KWS	7,5	M	M	7	98	94	99	100	103	102	101	goed
A	BTS 1115 N	6,5	M	M	6,5	102	106	99	100	101	101	100	
N	Francina KWS	6	M	M	9	105	89	102	100	103	105	107	zeer goed zeer goed
N	BTS 2655 N	6,5	M	M	9	108	94	101	100	101	102	103	
N	BTS 4200 N	7	M	L	7,5	106	110	101	100	99	100	101	
N	Accelor	8,5	M	M	6,5	103	98	101	100	99	100	101	
B	Tessilia KWS	7,5	M	M	7	102	100	101	100	98	99	99	goed
B	Baltimore	7,5	M	M	7	97	107	102	100	94	96	97	
B	BTS Smart 6655 N ⁸⁾	6,5	M	M	8,5	100	104	99	100	97	96	96	
B	Smart Justina KWS ⁸⁾	7	M	M	6,5	99	102	98	100	98	96	95	
B	Jemina KWS ⁹⁾	7,5	M	H	8	90	86	97	100	95	92	90	voldoende
<i>Twee jaar onderzocht, nog niet op de Aanbevelende Rassenlijst, beperkt verkrijgbaar</i>													
	4K583 (Fleurina KWS)	6,5	M	M	7	109	102	102	100	98	101	102	voldoende voldoende
	3K498 (Semenica KWS)	6,5	H	M	7,5	107	92	101	100	101	102	102	
	B4378 (BTS 2075 N)	6,5	M	M	7,5	104	85	100	100	100	100	101	
	SV2957 (Pomona)	8,5	M	L	7	105	104	98	100	103	101	101	
	B4365 (BTS 3700 N)	6,5	M	M	8,5	113	120	104	100	94	97	98	
Gemiddelde van de vatbare rhizomanie rassen						98	80	99	100	90	90	90	
Gemiddelde van de rhizoctoniarassen, vatbaar voor bietencysteaaltjes						95	100	101	100	84	85	85	
<i>Rassen met rhizoctonia- en bietencysteaaltjesresistentie</i>													
N	Sallinia KWS	7,5	M	M	9	102	84	101	100	100	101	102	
B	Fadela KWS	7,5	M	M	7,5	104	94	99	100	97	96	95	voldoende
<i>Twee jaar onderzocht, nog niet op de Aanbevelende Rassenlijst, beperkt verkrijgbaar</i>													
	SV2955 (Numbat)	8	M	M	7	103	103	95	99	105	100	98	goed

Hoge cijfers betekenen in het algemeen een gunstige waardering, behalve bij K+Na en aminoN.

1) Rubricering in de rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras.
2) De verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen uit de rassenlijst 2025.
3) Kophoogte: L = laag, M = gemiddeld en H = hoog boven de grond.
4) Meegeleverde grond: L = weinig, M = gemiddeld en H = veel.
5) Bladgezondheid cercospora: 4 = laag t/m 9 = hoog.
6) Voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: wortelopbrengst 85 ton/ha; suikergehalte 17%; aminoN 10 mmol/kg biet; K+Na 40 mmol/kg biet en meegeleverde grond 10%.
7) Aanvullende resistentie tegen AYPR- of een andere nieuwe variant van het rhizomanievirus.
8) Tevens Conviso One resistentie.
9) Tevens resistentie tegen *Meloidogyne chitwoodi* en *Meloidogyne fallax*.

Bron: persbericht CSAR, Aanbevelende Rassenlijst 2026, 27 november 2025.
Het onderzoek is uitgevoerd door het IRS te Dinteloord.

De verhoudingsgetallen op deze pagina zijn niet vergelijkbaar met de verhoudingsgetallen op pagina's 3 en 4.

Tabel 3. Overzicht van eigenschappen suikerbietenrassen voor de teelt op percelen zonder rhizoctonia en zonder bietencysteaaltjes (bepaald op proefvelden zonder rhizoctonia en zonder bietencysteaaltjes)

waardering						verhoudingsgetallen (gemiddelden 2022-2025) ²⁾							
rubriek	rasnaam	vroegheid grond- bedekking	kop- hoogte ³⁾	meege- leverde grond ⁴⁾	blad- gezondheid cercospora ⁵⁾	K+Na	aminoN	suiker- gehalte	WIN	wortel- opbrengst	suiker- opbrengst	financiële opbrengst ⁶⁾	aanvullende rhizomanie- resistentie ⁷⁾
A ¹⁾	Jewel	7	H	L	6	103	102	100	100	99	99	101	goed voldoende
A	Leontina KWS ^{bcaR}	7,5	M	H	7	99	97	98	100	105	103	101	
A	Yukon	7,5	H	L	5,5	102	102	100	100	99	99	100	
A	Tessilia KWS ^{bcaR}	7,5	M	M	7	105	99	99	100	101	101	100	
N	Lancelot	8,5	M	L	7	103	101	100	100	99	99	100	
B	ST Rotterdam	8,5	H	L	8	101	92	96	100	105	101	99	zeer goed voldoende
B	Francina KWS ^{bcaR}	6	M	M	9	106	93	99	100	100	99	98	
B	BTS 3835	7	M	M	7,5	100	82	98	100	100	98	98	
B	BTS 2090	8	M	M	7	107	106	101	100	95	96	97	
B	BTS 4200 N ^{bcaR}	7	M	M	7,5	108	114	100	100	98	97	97	
B	BTS 2620	8,5	M	M	9	108	101	95	99	105	100	97	voldoende
B	Smart Enissa KWS ⁸⁾	7	M	M	6,5	94	100	101	100	93	94	94	voldoende
B	Jemina KWS ^{bcaR 9)}	8	M	H	8	89	90	97	100	99	96	94	
B	Smart Justina KWS ^{bcaR 8)}	7	M	M	6,5	102	110	97	100	99	97	94	
B	BTS Smart 6655 N ^{bcaR 8)}	6,5	M	M	8,5	100	112	97	100	95	93	91	
Twee jaar onderzocht, nog niet op de Aanbevelende Rassenlijst, beperkt verkrijgbaar													
	4K583 (Fleurina KWS) ^{bcaR}	6,5	M	M	7	112	105	101	100	96	98	98	
	B4378 (BTS 2075 N) ^{bcaR}	6,5	M	M	7,5	106	91	98	100	101	99	97	
	SV2952 (Albany)	8	M	L	9	110	116	99	99	97	96	96	
Gemiddelde van de rhizoctonia rassen						103	115	100	100	93	93	93	

Hoge cijfers betekenen in het algemeen een gunstige waardering van de betrokken eigenschap, behalve voor K+Na en aminoN.

^{bcaR} Tevens partiële resistentie tegen bietencysteaaltjes. Voor cijfers van deze rassen op proefvelden met bietencysteaaltjes, zie tabel 2.

¹⁾ Rubricering in de Rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras.

²⁾ De verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van rassenlijst 2025.

³⁾ Kophoogte: L = laag, M = gemiddeld en H = hoog boven de grond.

⁴⁾ Meegeleverde grond: L = weinig, M = gemiddeld en H = veel.

⁵⁾ Bladgezondheid cercospora: 4 = laag t/m 9 = hoog.

⁶⁾ Voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: wortelopbrengst 85 ton/ha; suikergehalte 17%; aminoN 10 mmol/kg biet; K+Na 40 mmol/kg biet en meegeleverde grond 10%.

⁷⁾ Aanvullende resistentie tegen de AYP- of een andere nieuwe variant van het rhizomanievirus.

⁸⁾ Tevens Conviso One resistentie.

⁹⁾ Tevens resistentie tegen *Meloidogyne chitwoodi* en *Meloidogyne fallax*.

Bron: persbericht CSAR, Aanbevelende Rassenlijst 2026, 27 november 2025.
Het onderzoek is uitgevoerd door het IRS te Dinteloord.